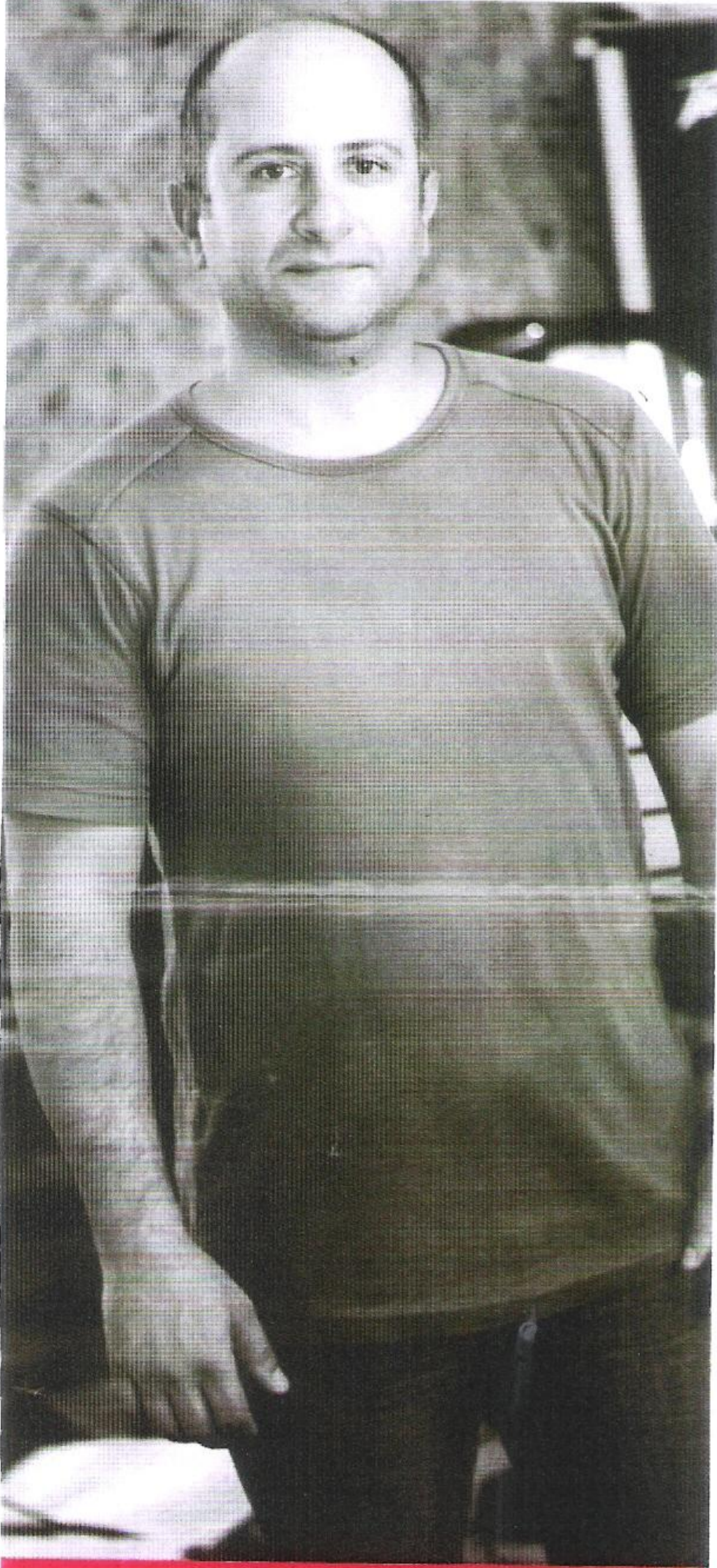


CAZIN USTASI BAKİ DUYARLAR

İLE MÜZİK ÜZERİNE...



Baki Duyarlar, günümüz Türk caz müzisyenleri arasında sadece enstrümantalist olarak değil, çok yönlü kimliği ve sıradışı özel yeteneği ile tanınan değerli piyanist, kompozitör ve en önemlisi de bir eğitmen... 1967'de nesilden nesle birbirinden öte müzisyen kimliklerine sahip Duyarlar ailesinin bir üyesi olarak İstanbul'da doğan müzisyen, henüz 11 yaşındayken Belediye Konservatuarı'nda profesyonel müzik eğitimine başlar, 9 yıl süren ve başarıyla tamamlanan konservatuvar eğitimi sonrası 1987 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı Kompozisyon Bölümü'ne başarılı bir öğrenci olarak kabul edilir... Burada Adnan Saygun, İlhan Usmanbaş ve Cengiz Tanç gibi önemli usta eğitmenlerin öğrencisi olur. Ancak sanatçı radikal bir düşünceyle 1988 yılında eğitimini Hollanda'da sürdürme kararı alır ve Rotterdam Devlet Konservatuarı Caz Bölümü'ne kabul edilerek Hollanda'ya yerleşir. Werner, Monty Alexander, Eddie Gomez, Mike Manieri, Bob Brookmeyer gibi önemli müzisyenlerle çalışır. Henüz 24 yaşında "Doçent" ünvanı alarak Amsterdam, Rotterdam ve La Hay müzik okullarında öğretim görevlisi olarak ders vermeye başlar. 1993 yılında Tillburg Devlet Konservatuarı Caz Piyano bölümünden mezun olur. Ünlü tenor saksofoncu Stanislav Mitrovic ile kurdukları "OnQ" adlı grubu ile birçok caz festivalinde yer alır ve 1997 yılında İstanbul'a geri dönerek Türkiye'de gerçekleşen tüm önemli festivallerde piyanist ve besteci kimliği ile birçok önemli projede yer alır. Caz dünyasında uluslararası nitelikte birçok önemli konsere ve sıradışı projeye imza atan Duyarlar, artık kendi adına özel projelerini ülkemizde çeşitli festivaller ve albümler ile daha geniş müzikseverler ile paylaşıyor. Siz bu satırları okurken Baki Duyarlar, 20. Akbank Caz Festivali kapsamında, 29 Eylül'de İKSV-Salon'da çok özel bir proje konseri ve aynı projenin Ekim ayı içinde çıkması planlanan albüm kaydını gerçekleştirmiş olacak... Kendisine bu projede müzik yapmak için seçtiği isimler ise dünyaca ünlü basçı Kai Eckhardt, entelektüel funk müziğinin lideri davulcu Sean Rickman ve etnik kökenini be-bop ile harmanlamış ve daha sonra kendi müziğini bütün icra ettiği müziklerden oluşturmuş olan saksofonist Stanislav Mitrovic. Duyarlar ile bu özel konseri ve kaydedilen albüm projesini ve biraz müzik yaşamını, müzik üzerine düşüncelerini paylaşmak istedik.

Siz bu satırları okurken Baki Duyarlar, 20. Akbank Caz Festivali kapsamında, 29 Eylül'de İKSV-Salon'da çok özel bir proje konseri ve aynı projenin Ekim ayı içinde çıkması planlanan albüm kaydını gerçekleştirmiş olacak... Duyarlar ile bu özel konseri ve kaydedilen albüm projesini ve biraz müzik yaşamını, müzik üzerine düşüncelerini paylaşmak istedik.

Babanızla aynı ismi taşımanız zaman zaman yanlış anlamalara sebep oluyor mu?

Zaman zaman, ister istemez yanlış anlamalar oluyor ancak çocukluğumdan beri buna alıştım ve bu yanlış anlamalar sebebiyle babam ile daha fazla gurur duyuyorum.

Yeni jenerasyonun, gençlerin caz müziğine karşı bakışı nasıl?

Dinleyici kitlesi olarak kısıtlı ancak genç müzisyenler artık daha çabuk ilerleyip daha genç yaşta, daha ileri seviyelere gelebiliyorlar.

Babanızın da müzisyen olması müzik alanında kariyer yapmanızda bir sebep miydi?

Babam, müzik ile uğraşmamı istedi ama müzisyen olmamı istemedi? Sanırım müzisyen olmamda ilk etaptaki katkısı onun genleri, ikinci sırada derin anlayıştı.

Konsere nasıl hazırlanıyorsunuz? Konser öncesinde her zaman yaptığınız bir "totem",

alışmış olduğunuz bir davranış var mı?

Hayır yok, benim için doğal bir yaşam tarzı, ben kendine iyi davranan, sigaranın tadını bile bilmeyen bir çok meslektaşımın tersi gibi yaşayan biriyim. Müzik yaparken açık zihinli olmaya inanırım. Bunun için her hangi bir totemleştirilmiş bir davranışın varlığının zihni bulandıracağına inanıyorum.

Hiçbir zaman pop, rock ya da rap gibi müzik dallarının sahip olduğu dinleyici kitlesine sahip olamayacağımızı bilmeniz sizde hiç umutsuzluğa yol açıyor mu?

Hayır, çünkü gerçek sanat kitlelere ulaşmak için yapılmıyor, sanat zihnin kusmasıdır, bunu engelleyemezsiniz. Sanatsever de bu yaratıcı bir kenarından, köşesinden yakalarsa her iki taraf da zevk alır.

Türkiye'de cazın durumunu nasıl buluyorsunuz, gereken önem veriliyor mu?

Müzisyenler öyle ya da böyle üzerlerine düşen görevi yapıyorlar ama dinleyici için aynı şey söylenemez. Onlar hala önlerine konulan müziği caz kabul edip dinliyorlar. Dinleyici daha bilinçli ve kesinlikle daha meraklı olmalı. Onları meraklandırmak ise müzisyenin işi değildir, onların bu kadar meraklı ve yalnızca önlerine konan müziği almalarının sebebi içlerinde oldukları ortamdır. Çünkü dünyada o kadar çok yayınlanmakta güçlük çeken güzel müzik var ki... Biraz araştırmak her zaman iyidir.

Neden Türkiye'de de, Amerika'da dinlendiği kadar caz dinlenmiyor; ya da neden caz dinleyen kesim Türkiye'de bu kadar küçük?

Türkiye'de daha küçük bir kitleye hitap etmesi bir iki sebeptendir; caz, bize pamuk tarlalarında çalışan siyah kölelerin müziği diye anlatıldı ama caz büyük şehirde oluşmuştur, kırsal değildir, bunun en büyük kanıtı da içinde barındırdığı kaos ortamıdır. Aynı büyük bir şehrin içinde olduğu durum gibi. Yani cazın Amerika'daki gelişimi birçok açıdan Türk müzik dinleyicisine yabancı gelmektedir ancak belirli bir düzeyde eğitilmiş insanların dinlemekten zevk aldığı bir müzik türü olarak kalmıştır ve cazın ülkemizde bir kaç festival hariç pahalıya sunulması da bunu desteklemiştir.

Müzik felsefenizin temelinde ne var?

Sanat ve zenaat arasındaki farkı herkes bilir, müzik; bu her iki vasfı da içinde barındıran bir dal. İlk önce zenaatkar olmak için eğitiminde çok çalışman daha sonra da kendi sanatını bulman gerekir. Her ikisi de aşk olmadan yapılamaz.

Repertuar seçerken ölçütünüz nedir, eseri caza dönüştürürken nelere dikkat edersiniz?

Aslında her müziğin olduğu gibi kalmasına inanıyorum, caza ya da başka bir müzik türüne dönüşmesine bence ihtiyaç yok. Hatta caz dinleyicisini arttırabilmek için yapılan bildik melodileri caza dönüştürme girişimlerinin de ters teptiğini düşünüyorum. Ancak caz dan başka müzik türlerini öğrenmek için iyi bir yöntem böyle denemelere de karşı değilim. Herkesin caz ya da başka bir müzik türünde kendi özgün melodi ve seslerini bulmalarına inanıyorum yani daha fazla arançöre değil daha fazla ciddi müzik yazan bestecilere ihtiyaç var.

**Röportaj: Eser BAYKUŞ
Fotoğraf: Eren DÜNDAR**